

Гротеск ~ А Готика Епічний

від Дж. Е. Грейвена

Розділ XIV

~Мов палаюча флотилія, компанія смолоскипів пливла над чорними пагорбами, Лазар у своїй основі бореться під вагою стискаючих ланцюгів. Піднявшись на гребінь хребта, Лазар зупинився. Він відкинув вуха назад, його широкі зниці перетворилися на маленькі дірочки.

Перед ним земля спускалася вниз, безперешкодно розширюючись, уявляючи великий замок на вершині гребеня наступного плато. Полум'я смолоскипів вирували перед його добре укріпленими воротами. Натовп розтягнувся, обійшовши навіть вали замку, і, можливо, на кілька сотень ярдів у глибину, ближчий край зібрання прорідів, розсіявшись між кількома рядами грубих будинків із солом'яними дахами. Рука солдата підштовхнула Лазаря вперед, вниз, неглибокий пагорб.

«Згуртуйте ряди! Зброю наготове! Тримайте позиції!» — прорепетував головний командир ескорту. Солдати відкинули смолоскипи та обступили Лазаря, вільне формування утворило жорсткий квадрат. Щити піднялися до краю, оточуючи куб, а піки стирчали, помітно цілячись у натовп. «Нічого страшного! Якщо лад порушено, бий на вбивство!»
Як один, зовні грізний блок оборони змістився вперед.

Натовп ревів невблаганно, мов буря, але коли компанія наблизилася, грім розсіявся, залишивши лише спів цвіркунів та потріскування смолоскипів, що домінували в тихому нічному повітрі. Нарешті, в цій мертвій тиші, океан смолоскипів розділився — Мертве море, яке брижами освітлювало чітко окреслений шлях прямо до воріт замку. Можливо, Лазар потонув у сотнях широко розплющених поглядів; він опустив погляд і рушив новоствореним проходом, важкі залізні лати дзвеніли під кожним його кроком, поки група готових арбалетників проклала шлях для процесії блоку .

Натовп бурмотів, з-позаду долинали звуки. Очевидці кидали образи. Потім камінь злетів над головою і вдарив Лазаря по тім'я. Він упав на землю , приголомшений, кров стікала по його шиї. Арбалетник пострілом скинув каменемет, і молодий селянин упав. Цей вчинок викликав бурхливий протест. Двоє солдатів поспішно підняли Лазаря. Він похитнувся між ними, у нього запаморочилася голова. Командир кричав попередження всім, але виючий натовп заглушив його голос. Раптом стежка до замку обвалилася, повністю поглинута розлюченими кулаками та смолоскипами, що розмахували.

Вважаючи Лазаря безперечно царем демонів і князем зла, натовп стікався до нього. Можливо, жінки розповідали про свої численні земні страждання; вони плювали на нього. Полетіли блискавки. Можливо, чоловіки згадували свої численні важкі дороги; вони кинулися на нього. Мечі рубали. А під морем ногами, що ворушилися, схвильовані діти шукали каміння. Щуки занурилися в кровопускання.

Люди лорда Д'Альсікура відбили спрагли до диявола маси. Навіть коли чоловіки, жінки та діти падали пораненими або, що ще гірше, ще більше висипалося назовні. Більше того, всередині строю солдати повстали проти солдатів — блок розсипався, і натовп поглинув їх цілком. Розлючені руки схопили Лазаря та підняли його високо, передаючи його «під ногами». прокльони та крики. Він був закутаною в ланцюги мумією, що дрейфувала на шалених хвилях піднятих кінцівок. Випадкові крики зливалися в ритмічний рев, що луною розносився по всій землі: «Брюлез ле Дияволь! Брюлез ле Дияволь!» Лазар метушився, шипів і штовхався, поглинутий своїм постійно зростаючим болем. «Спалить Диявола!» — кричали натовпи.

Миттєво лункий бойовий риг заспокоїв лють, і всі погляди звернулися до замку. На вершинах його валу лучники поспішили зайняти позиції, спрямовуючи свої стріли в натовп. Брама замку широко розчахнулася, і звідти вигукнула колона броньованих коней, мечі та щити сяяли в морі смолоскипів. Натовп вибухнув, немов щури, що тікають від денного світла. Вони упустили Лазаря. Він скотився до несвідомості. У шаленому хаосі територію розкидали мертві та поранені. Придворна гвардія д'Альсікура оточила Лазаря і закружляла...

назовні, з флангів, з піднятими щитами. Двоє лицарів зішли з коней і посадили Лазаря на коня, животом вниз. Як один, так само поспішно, як і вибігли, броньована рота з ревом промчала назад крізь вали, замкові ворота з гуркотом зачинилися за ними.

І як тільки вони опинилися всередині стін замку, вони зісковзнули непритомного Елджа з коня в глибоку яму на внутрішньому дворі. Біля дальньої стіни стояли єдині двері з пластинчастого заліза, що відчинилися під землею, під замком. По обидва боки дверей сиділи двоє скutih в'язнів, які нервово поглядали на свого останнього гостя. Обидва були неохайні, з неохайними бородами, проте один з них мав значно більшу присутність, маючи світле волосся, широку спину та блакитні очі. Він був навіть більший за Лазаря і, можливо, навіть більший.

велетень поруч зі своїм меншим товаришем по в'язниці.

Коли більша частина ночі перейшла до раннього ранку, Лазар прийшов до тями, схвильований розмовою між двома в'язнями. Він лежав нерухомо і слухав, як більший чоловік глузував, його глибокий голос звучав з іноземним акцентом. «Якщо це ваш Сатана, то чому він дозволяє себе зв'язати та кинути в яму? Дайте мені відповідь!» Менший відповів: «Ну, можливо, це не сам Сатана, але це справжній демон. Навіть зараз він лише вдає, що його полонили. Він вирветься з цих кайданів і вб'є нас усіх!» «Це не твій сатана і не демон. Це ж нічний альф, я ж тобі казав — на ньому немає жодних ознак ...» один. І воно не може звільнитися — не в цих залізних кайданах.

Лазар перевернувся, розплющив очі та з невеликим зусиллям сів прямо. Він струсив з обличчя заплямоване кров'ю волосся, оголивши гідку рану високо над лівою бровою. «Боже мій», — простогнав він.

Менший в'язень заїкався, борючись із кайданами. «Бачиш! Ось воно!» «Диявол!» — благав він охоронців, які походили по території біля самого верхнього краю ями. — «Витягніть нас! Він прокидається!» «Тихо!» — гавкнув у відповідь солдат. Він подивився на Лазаря, підвів погляд до зоряного неба, а потім відвернувся, розслабляючись. «Так», — плюнув великий в'язень, скаржачись меншому, — «Тихіше! Твої крики годяться крихітної квіточки». Менший чоловік примружився, пирхнув і притулився спиною до стіни, сидячи нерухомо, з опущеними руками на піднятих колінах — можливо, намагаючись повернути собі гідність таким зухвалим, але недбалим виглядом. Він пильно дивився на Лазаря здалеку.

Нарешті він нахилився вперед і прошипів на Лазаря: «Я не той, кого ти шукаєш, дияволе. Я християнин». Він показав на великого чоловіка: «Це той, кого ти шукаєш — Півночін —

язичницький».

Лазар захищався: «Я не диявол».

«Ти що, не чуєш?» — прогарчав Північний Чоловік на християнина. «Він не Диявол. Я ж тобі казав, хто він».

«Мене звати Лазарус Гоґу». Лазарус оглянув свої кайдани.

— Можливо, Гоґу. — Півночін відкинувся назад і посміхнувся. — Але ж, Гоґу, Нічний Альф, ти все ще ним є.

Християнин запитав його: «Тоді, якщо ти не диявол, чому ти схожий на диявола?»

«Так я народився. Я чоловік, тільки інший».

«Чоловік? Тільки?» — засміявся Північний Чоловік і повернувся до християнина. «Нічний Альф називає себе людиною. А ти що думаєш — людина чи ні?» Він засміявся.

Лазар спитав у Півночі: «Що таке Нічний Альф?»

«Ти!» — різко відповів він. — «А якщо ти підйдеш до мене, я тобі шию зламаю».

Лазар підняв брову й повернувся до іншого. Християнин промовив: «Він — північний чоловік. Його народ вірить, що нічні ельфи — це істоти, які блукають лісами вночі». «Тоді він не християнин?» — спитав Лазар.

Північний чоловік засміявся. «Наш Альф хоче знати, чи я християнин». Він похитав головою з очевидною огидою.

Лазар запитав його: «Ти не віриш, що Ісус Христос помер за наші гріхи?»

Стрибнувши вперед, міцно затагнувши ланцюги, Північанин сидів, пильно дивлячись на Лазаря. «Ні!» Він плюнув на підлогу ями. «І ніколи я не проковтну такої брехні!»

«Будь обережний, щоб не заслужити собі місця в пеклі», — попередив його християнин.

Півночін скопив на нього погляд, скривив губу та притулився до стіни. «На моєму

смерть, моє місце буде за столом Одіна — з їжею, напоями, піснями та дівами в Чертогах

про Вальгаллу. А свої дурні казки про те, як лякати маленьких дітей, перетворюючи їх на дорослих боягузів, можете залишити собі .

«Ти віриш у міфи, — відповів християнин, — я ж тобі багато разів казав; немає ні Одіна, ні святих долин.

Озирнися навколо — ніхто не говорить про такі дурниці, крім тебе».

Як ти можеш повірити ...

Півночін нахилився, схопив християнина за волосся ззаду і різко притягнув його голову до себе. Він прогарчав йому в обличчя: «Помовчи за язик! На землі мого батька та брата я бачив, як багатьох із ваших людей убили за те, що вони нічого не сказали. Можливо, я лише одна людина серед вас, християн, але на моїй землі ви оточені моїм народом».

Запам'ятай цю істину — усі знатимуть тебе як «богохульника Одіна» і відрубать тобі голову

за це».

Лазар спитав їх: «Чому ви двоє в цій ямі?»

Півночін відпустив свого товариша й відкинувся назад. «Ми тут, мій добрий Альфе, бо мій друг убив людину та вкрав її коня.

«Я просто захищався», — різко сказав християнин, пригладжуючи волосся ззаду.

«Він першим натягнув на мене.»

«А якби ти не крав його коня, він би на тебе не напав. Потім ти привів солдатів прямо туди, де я спав. Ти, клятий дурню! Я ж казав, що втомився йти — я ж тобі не казав красти коня!»

«Ні, ні, ні», — випалив християнин, — «Вони збиралися тебе відпустити. Ти тут не через мене. Я ж сказав їм, що не знаю тебе!» Він звинувачувально тицьнув пальцем у Півночіна. «Ти сам сюди потрапив. Ти зізнався, що знаєш мене, а потім заговорив...» ця дурість про Одіна, тебе зв'язала правда, і таке інше. Це твоя дурна віра засудила тебе, а не я!

«Нехай буде так», — відповів Півночін, скидаючи свої кайдани на знак протесту. «І клянусь своєю вірою, я...»

Помри гордо від рук моїх ворогів. А завтра, коли нас повісять, Валькірія візьме мене, а тебе залишить гнити.

Християнин докорив йому: «Коли нас повісять, ти горітимеш у пеклі за свою фальшиву віру».

«Повісили?» — спитав Лазар, піднявши брови.

«Нас повісять завтра — за наші злочини», — зізнався християнин.

«За ваші злочини!» — різко сказав Півночін. «Тільки я зробив помилку, подорожуючи...»

«поруч із таким убивчим, злодійським, брехливим змієм, як ти! І за те, що зберіг мою віру перед моїми ворогами! Тільки за це!»

«Однак я тут, щоб побачити лорда д'Альсікура», — наполягав Лазарус. «Я тут не для того, щоб мене вішали».

«Ні, Альфе. Тебе не повісять. Не хвилюйся», — запевнив його Півночін лише з сарказмом, глянувши на небо. «Скоро настане ранок. З першими світанками від тебе нічого не залишиться, що можна було б повісити». Він гордовито засміявся. Лазар підвів погляд, виявити тонкі хмари, окреслені слабким червоним сяйвом.

«Тихо, язичнику!» — крикнув солдат. Лазар нишпорив у своїх кайданах, намагаючись звільнитися.

«Ти його засмутив. Що ти мав на увазі?» — спитав християнин.

Все ще сміючись, Північний Чоловік відповів: «Я з тобою посперечаюся, друже». Він підсунувся ближче до християнина і прошепотів: «Я ставлю слово свого народу проти...» слово твоє... твоя віра проти моєї. Що ти скажеш?

«Ви не можете поставити на віру ставки».

«О, але я можу. Якщо я зможу довести тобі, що мій народ правий, чи зречешся ти своєї віри та приєднаєшся до нас за столом Одіна?»

«Ти не цінуєш своєї душі, промовляючи хулу в годину своєї смерті».

«Я роблю це парі не для того, щоб наразити на небезпеку свою душу, а щоб врятувати твою».

«Що це за ставка?»

«Словом мого народу — правдою Одіна та Локі, клянусь тобі, що це — це Нічний Альф, а не один із твоїх демонів. — Він кивнув Лазарю.

«Я ... не... нічний... альф», — пропищав Лазар, все ще борючись із путами.

Однак, Північний Чоловік продовжив: «Незабаром він піде шляхом усіх Нічних Альфів.

Бачите, вони не можуть бути над землею вдень, щоб не згоріти, коли сонце вразить їх».

І коли ви побачите, як він горить, чи поклянетесь ви на вірність віри мого народу та до Одіна?

Християнин недовірко подивився на нього, насупивши брови. «Ти втратив рівновагу». Він глянув на Лазаря та почухав бороду. «Ти серйозно?»

«Він згорить так само неминуче, як і нас повісять», — посміхнувся Північний Чоловік. «Ми зробили парі чи ні?»

Менший засміявся. «Ні, ні, ні... ось у чому заклад. Натомість я врятую твою душу. Якщо він згорить на сонці, як ти стверджуєш, я віддам свою душу твоєму Одіну... чого ніколи не станеться». Він засміявся і тицьнув пальцем у свого великого друга. «А якщо ні, я хочу, щоб ти прийняв Господа Христа як свого Спасителя і зрікся свого бога Одіна та віри свого народу. А коли ми помremo на небесах, ти будеш дякувати мені вічно».

Півночін скривився, а потім вибухнув сміхом. «Це ж дух!» — він поплескав товариша по плечу. — «Тоді ставимо! Готово!»

— Готово, — посміхнувся християнин. — І я тебе триматиму за слово. — Вони вдвох прихилилися до стіни й спостергали, як Лазар шалено намагався звільнити свої руки. Елджо підвівся на ноги, ковзаючи по стіні. Він повернувся і порадив християнину: — Не став свою душу на мене. — Поглянувши на небо, він знову повернувся до своїх кайданів.

Християнин підвівся на ноги. «Це парі лише тоді, коли хтось може програти. Захищаючи Господа Всемогутнього, я не можу програти. А оскільки я рятую іншу душу від таких, як ви, то Бог виграє цю». Християнин посміхнувся.

«Більше жодних обманів, мій добрий Альфе». — Північний чоловік глузував з Лазаря та підморгнув. — «Прийде сонце, воно належить Одіну. А ти станеш лише попелом і пилом».

Брязкіт обладунків переріс у рев, коли солдати оточили гребінь ями; їхні арбалети були наготові.

«Всі вниз!» — крикнув солдат. «Вниз, негайно!» Лазар і християнин стрибнули на підлогу ями. Північанин насупився, щільно притискаючись спиною до стіни. Солдат заревів: «Усім в'язням безпечно!»

Бряк! Скрип! Залізні двері шахти широко розчинилися, виливаючи звідти потік озброєних охоронців. Більшість із них притиснули християнських та язичницьких в'язнів до стіни, тоді як інші оточили Лазаря.

«На ноги! Рушайся!» Вони швидко провели Лазаря крізь залізні двері. Він спіткнувся крізь вихор обладунків та мечів і попрямував підземним проходом, заставленим смолоскипами, пікінерами та лучниками. Двері шахти грюкнули за ним, і коридором пролунав голос : «Двері шахти зачинені!» Вартові провели Лазаря крізь підземний лабіринт поворотів і звивин.

Один з його ескортників крикнув: «Стій!» Солдати розвернули його до дверей і міцніше схопили його кайдани. «Заходь всередину». Лазар погодився. Двері клацнули за ним, і відлуння бурмотіння та шелестіння металу затихло разом із солдатами, що відходили.

Повітря висіло густим — холодним, як у крипті, з ледь помітним солодкуватим запахом гниття старого воску та вологого каменю. Він оглянув темну прямокутну кімнату. Посередині підлоги, вздовж неї, стояв довгий, грубо обтесаний стіл, а з боків стояли дві однаково довгі лавки. Також на протилежних кінцях столу в тарілках горіли дві свічки, ближча воскова колона мала високе полум'я , що відкидало танцююче коло світла навколо своєї основи. Дальша свічка не давала світла, проте з її ґнота сочилася слабке червоне сяйво. А під клубами диму, на підлозі, втиснутий у дальньому кутку , лежав грубий солом'яний матрац. У протилежному кутку він мигцем побачив щось схоже на плоского пацюка, що лежав самотньо і майже повністю розкладений. Лазар зісковзнув по стіні, згрібаючи ланцюгами каміння. Він упав на матрац, віддавши подробиці свого нинішнього ув'язнення безмежному царству мрій.

~*~

Однак, на мить, яка здавалася швидкоплинною, його мрії зникли, і двері широко розчинилися — і його очі також. Раптом він перевернувся і сів прямо, мружачись від потоку яскравого світла, що лився крізь двері. Двоє слуг увійшли з семиярусними канделябрами та поставили їх на стіл. Коли вони вийшли з погаслими свічками, колона солдатів вишикувалася всередину, вишикувавшись уздовж дальньої стіни. Увійшли кілька добре одягнених чоловіків, а за ними досить великий і тендітний лисючий єпископ середнього віку, вбраний у повне вбрання. Він обмінювався поглядами з Лазарем, його хитрі очі, можливо, свідчили про настороженість або навіть небажання. Позаду нього вартові зачинили двері, зайнявши свої пости, щоб замкнути їх.

Писар зупинився перед столом і пильно подивився на Лазаря, а потім повернувся до єпископа.

«Це справді диявол. Подивіться на нього — зуби, вуха — і крила кажана».
«Я не диявол», — заперечив Лазар.

Єпископ виправив писаря. «Не звинувачуйте його безпідставно — він нам не заподіяв жодної шкоди. Ми скоро дізнаємося».

Писар, єпископ та інші навмисно рухалися по кімнаті, поки Лазар оглядав нервові обличчя солдатів. Метал дзвенів у змінюваних рядах; а в повітрі витав солодкий запах свіжого поту, вигорілого свічкового жиру та обгорілих ґнотів. Писар зітхнув і сів за стіл з чорнильницею, пером і сувоєм пергаменту. Лазар підвівся на ноги. Стурбовані вартові схопили зброю, коли Лазар притулився до стіни. Писар розгорнув папір, витягнув перо з... Ну, перекинув його через плече та поклав над папером. Він пильно глянув на Лазаря й глибоко вдихнув.

«У тебе є ім'я?» — спитав його писар.

«Лазар. Лазар Гогу». Перо нашкрябало щось.

«Те, що ти зараз зізнаєшся, Лазарю Гогу, буде записано як правда. Чи клянешся ти тепер сповідувати лише правду перед Богом та Його Святістю?»

«Я кажу правду».

«Добре тоді. Кому ви служите? Якому Господу і Царю?»

Він відповів писареві: «Я служу моєму Господу Богу і Царю». Його очі сповнені сумніву блукали навколо.

«Можливо, я міг би запитати інакше, — сказав писар, — кому ви присягаєте на вірність — якій знаті та країні?»

«Я — людина Божа. Я клянусь у вірності Йому, Його Святості та Церкві».

Єпископ посміхнувся і вийшов уперед: «Добре. А ви вірите в одного Всемогутнього Бога, Який є Отець, Син і Святий Дух?»

«Так».

Писар перестав писати й підвів погляд, піднявши брову. «Отже, ви вважаєте себе людиною... і від Бога?»

«Так».

«У чоловіків немає крил», — відповів він сарказмом у тоні. «Тим не менш, скажіть мені, чи можете ви насправді літати?»

«Так».

Писар знову запитав його, писавши: «А як далеко ти можеш летіти за один раз?»

Лазар відповів. «Піввечірі, перш ніж я мушу відпочити». Однак перо завмерло, і писар відкинувся назад із сумнівом у очах та стиснутими губами. Кілька охоронців з широко розплющеними очима щось пробурмотили.

«Тихо всі», — поправив їх єпископ. Він звернувся до Лазаря: «Лазарю, чи віриш ти в Христа, народженого від Діви, страждального, воскреслого і вознесшого на небо?»
«Так».

«Добре». Священик походжав по кімнаті, киваючи. «Це добре».

Писар запитав: «Розкажи мені про своїх батьків. Хто вони і де вони зараз?»

Лазар заворушив, кинувши неспокійний погляд на єпископа.

Єпископ повернувся до писаря, махнувши рукою. «Не будемо зволікати; поставмо інше, важливіше питання».

«Добре». Писар закотив очі й продовжив наступним питанням: «Ви коли-небудь вбивали чи брали участь у бою?»

«Ні».

Він вмочив перо, похитав ним і пильно подивився на Лазаря. «Ніколи не вбивав? Але зуби в тебе, як у собаки. Скажи мені, ти їси м'ясо?»

«Маю. Що я маю на увазі ...»

Писар перебив його. «Ти кажеш, що ніколи не вбивав?» Він допитував Лазаря, вдаючи суміш тривоги та збентеження. «Однак, щоб їсти м'ясо, треба вбивати, чи не так?» І з тонким звинуваченням він вказав своїм пером на Елджо. «Невже ти тепер брешеш перед цією радою?»

«Слухайте, слухайте». Єпископ делікатно махнув рукою і зупинив писаря. «Немає потреби в плутанині. Нехай говорить».

Лазар зізнався: «Я вбив диких тварин, проте Божі заповіді не застосовуються тваринам! Я був голодний і в мене не було хліба!»

Писар підняв брову. «Ні... хліба?»

«Жодного. Я не знайшов зерна в лісі. Я не можу спекти хліб без зерна».

«То ти любиш їсти хліб?» — нашкрябав писар.

«Ні, я не люблю хліб».

Писар зупинився й зітхнув. «Тоді чому, заради Його Святого Ім'я, ти хотів спекти хліб, якщо тобі хліб не подобається?»

Єпископ прокашлявся і підійшов до нього, стиснувши пальці під великим животом.

«Чи вірите ви, що хліб і вино під час меси, яку здійснюють християнські священики, божественною силою перетворюються на тіло і кров Христа?»

«Так».

«Чудова відповідь». Єпископ з хитрою посмішкою потер руки й повернувся до писаря, який сидів нерухомо. «Ви записали його відповідь, так?»

Писар відповів: «Однак, якщо вам буде до вподоби, я хотів би запитати його ...»
«Мені б це не сподобалося», — єпископ важко сперся на стіл і дорікнув йому, — «А тепер
«Запишіть його відповідь». Він клацнув пальцями й показав на пергамент.
«Як бажаєте». Писар насупився, але все ж вмочив перо та послухався. Єпископ із задоволеним
обличчям повернувся до Лазаря.

Писар заікаючись, зовні стривожений, поставив наступне запитання. «А скільки ще є таких, як
ви, хм, літаючих людей?»

«О, так», — вставив приємний єпископ, — «Літаків точно має бути більше».

«Скільки їх ще і де вони зараз можуть бути?» Він стиснув губи в нетерплячому
передчутті.

«Я не знаю. Я сам.»

«Ви тільки один?»

«Я більше нікого не бачив».

«Розумію». Священик насупився, погладжуючи своє найбільше підборіддя та кидаючи своє розчарування
на підлогу.

З пергаменту писар прочитав уголос інше запитання: «Чи знаєте ви, як користуватися
лезо, лук чи будь-яку іншу зброю?»

«Я колись зробив ніж з кістки — для різання шкіри та м'яса», — запропонував Лазарь.

Єпископ підійшов до Лазаря й пильно подивився йому в очі. Він помітив молитовний хрест Лазаря
й відсунув ланки ланцюга, що нависали над ним, щоб краще його роздивитися. «Звідки ти це
взяв?» Він нахилився ближче, продовжуючи розглядати його, важко дихаючи собі під ніс, як це
часто роблять самозакохані товстуни.

«Це був подарунок від мого... від ченця... його молитовного хреста».

Огрядний священик катав його у своїх блідих і витончених пальцях, схожих на ковбасу,
розглядаючи потерті куточки. «Так. Тільки чернець міг би так зносити молитовний хрест.
Я вірю тобі, Лазаре». Єпископ ледь помітно підморгнув йому і повернувся до охоронців: «Я
бачив достатньо. Заберіть їх».

Писар підвівся і встромив перо в чорнильницю. «Мабуть, нам не варто діяти поспішати».
Як ти можеш бути певним, що він не вкрав його у в'язня, поки він був у ямі?

«О, я цілком певен, що ні», — відповів єпископ. Він смикнув за шари ланцюгів, якими
намисто міцно пристібалося до грудей Лазаря. «Те, що хрест лежав під цими
ланцюгами, могло означати лише те, що він носив його ще до того, як його зв'язали.
Дияволи ніколи не носять хрестів». Потім священик звернувся до всієї кімнати, вказуючи
на Лазаря. «Це не диявольське породження; це літаючий чоловік; це християнин, що літає».

чоловік — а ім'я йому Лазар. І як єпископ цієї провінції, я збережу владу в цієї справи і не вислухаю жодних посилань на нього, що суперечать йому».

Обійшовши стіл, писар прошепотів єпископу: «Можна поговорити з вами? » кивнув у дальній порожній кутку кімнати. Лазар нашорошив вуха, ніби в самоті... Писар прошепотів єпископу свої занепокоєння. «Будь-який Диявол знав би, як відповісти на будь-яке з цих питань. І схоже, що нічого не створено Благодаттю чи у Світлі Божому. Можливо, було б мудро подумати про те, щоб залишити ці...» Священик різко перебив його. «Можливо, вам було б мудро подумати ось про що: якщо ви порушите цю делікатну мить, лорд д'Альсікур накаже вам одягнути ці кайдани». Він обернувся і гавкнув на солдатів. «Ви мене не чули? Негайно зніміть ці брудні кайдани!» Троє охоронців вискочили наперед і роздягли Лазаря.

Писар пихнув, збираючи свої речі, коли Лазар звернувся до нього: «Я — літаючий чоловік».

Писар завмер і кинув погляд на єпископа, але побачив, що його сліпучі очі пильно дивилися на нього. Він знову перевів свою увагу на Лазаря, натягнув на обличчя сувору посмішку та відповів: «Так, це ти ... це ти». Він крадькома глянув на задоволеного священика, перш ніж вирватися з кімнати зі своїм згорнутим пергаментом і чорнильницею.

Лазар злегка вклонився священику. «Я ваш боржник. Дякую».

«Так, ти є. І, можливо, ми могли б обговорити цю дрібницю пізніше, в моєму приватному...» — «Помешкання», — пожартував він пошепки, поглажуючи руку Лазаря. Його посмішка перетворилася на суворе брову та високе підборіддя. — Однак ви ще не вільні. Лорд Д'Альсікур скоро вас прийме. — Єпископ обернувся і звернувся до солдатів. — Ми тут закінчили. Кімната звільнилася, двері зачинилися, і Лазар сів на лавку. Вщент брудний, з волоссям, сплутаним від крові, він лікував порізи та синці під парюю яскраво палаючих канделябрів.

Минув чималий час, перш ніж двері знову відчинилися, і на порозі з'явилася служниця середнього віку та три її молодші служниці. Огрядна жінка була майже такого ж зросту, як Лазар, і її значні розміри, мабуть, могли повністю приховати скромну присутність дівчат, що йшли за нею. Під грудьми вона несла велику, переповнену тацю, наповнену милом, мазями та різноманітними гігієнічними засобами. Вона зупинилася й оглянула Лазаря, який сидів на лавці в дальньому кінці столу. Лазар підвівся і вклонився.

«Отже, ви той видатний літаючий чоловік?» — спитала вона. «Лазар, так?»

«Я Лазарус Гогу», — запропонував він.

«Я бачила й інших здорових щурів... ти гидкий», — пропищала вона, перш ніж підійти до кінця столу. «І я відчуваю твій запах звідси». Розвантажуючи вміст підноса, вона помітила, що служниці все ще не ворухнулися, а стояли, дивлячись на нього через кімнату. Одна з них тримала відро з гарячою водою, інша — жмут складених тканин, а третя тримала чистий одяг і чоботи.

«Ну, йдіть сюди», — дорікнула вона їм, — «Майстер Лазар не вкусить. Він християнин». Вони вискочили, виклавши свій вміст на стіл, пильно дивлячись на нього. Він посміхнувся, кивнув, і вони відповіли посмішками у відповідь.

Вона повернулася до столу й зайнялася змішуванням мазей. «Владико Лазаре, мій Господь не хотів тобі нічого поганого і розлючений через твоє жорстоке поводження. Відтоді він багатьох заарештував». Можу вас запевнити, що ми, селяни, не брали в цьому участі. Ті, хто зібрався біля воріт, були з інших куточків провінції — вони наважуються, бо знають, що армія лорда занадто мала, щоб забезпечити владу над його землями.

«Однак лорд Д'Альсікур все ще бажає поговорити зі мною, так?» — спитав Лазар.

«Справді. А тепер, будь ласка, відійдіть сюди.»

«І він знає, де я?» — запитав Лазар, обходячи стіл.

«Він так і робить. Це для вашого захисту, майстре Лазаре, що вас ув'язнили. Він наполягає, щоб ви «Він буде поводитися з ним як з його поважним гостем». Вона схопила його за руку й відсунула прямо за себе. «Стій сюди». Вона стягнула відро з милом зі столу й поставила його йому до ніг.

«Чи можу я зараз з ним поговорити?»

Вона глянула на нього й засміялася. «Ти брудний... і точно не в тому стані, щоб шукати аудієнції у мого лорда. Ти мусиш ризикнути прийняти ванну. А тепер давайте почнемо. Вилазьмо з цих шкур». Жінка повернулася до підноса, а служниці оточили його, ступаючи легко, як ангели. Кожна витягла з відра намілену ганчірку та віджала її.

Очі Лазаря широко розширилися. Він відійшов від них. «Роздягнутися? Цієї ж миті?»

«Ви справді хочете бачити мого лорда, так?» — спитала вона його через плече.

«Так, проте я б волів ...»

«О, замовкни. Я виховала п'ятьох синів і сказала їм, кожному: «У тебе немає нічого, чого б я не бачила з того часу». А тепер роздягнися, щоб я могла тебе помити для мого пана. У мене є наказ — або ти знімаєш ці брудні шкури, або я маю це зробити за тебе». Вона знову запечатала відкриті флакони з маззю та повернула їх на піднос. «Він очікує, що тебе виміють. А тобі ці шкури не потрібні, бо мій пане, мій пане, дав свіжий одяг та чоботи. Ти виглядатимеш ...»

Позаду неї служниця ахнула. Інша пирхнула, хихикнувши, і жінка насварила їх.
«Я не потерплю такої поведінки!» Вона хитаючись повернулася до них, продовжуючи лекцію: «Доки...»

І все ж вона помітила Лазаря, який стояв зовсім збентежений.

«О, Боже!» — захлинулася вона, поклавши руку на щоку, коли всі погляди були загипнотизовані винятковими рисами обличчя Лазаря.

Вона прокашлялася й гавкнула на своїх служниць: «Ну? Давайте вже!» Вони кинулися до нього й намилили його ганчірки, витираючи. Жінка помила йому волосся, після чого принесла бляшанку з маззю та протерла ганчіркою рану на його чолі. Вона доглядала її. І поки служниці милися, вона також доглядала за меншими порізами на його голові.

«Цього буде достатньо». Вона поклала мазь на стіл і повернулася назад з чистою ганчіркою. «Глибший поріз залишить шрам, але ти житимеш».

Жінка відвела йому голову назад і помила шию. «Вам точно не потрібно голитися, майстре Лазаре. Хіба у вас ніколи не росло волосся, окрім як на голові?»

«Ні».

«А чи всі літуни мають такі ж довгі вуха та зуби, як у вас?»

«Я не знаю. Я не бачив іншого... Ой!» — напружився Лазар.

«О, заспокойся; я тобі не завдаю болю».

«Це вони», – визнав він, бурмочучи вгору до стелі.

Вона подивилася вниз на маківки трьох голів, можливо, зібраних у пустотах. «Ліліто! Ви, дівчата, ще не закінчили?»

Усі троє схопилися на ноги, широко посміхаючись. «О, так, мамо».

«Тоді пересуньте відро та помийте йому сідницю». Жінка відпустила його голову й помила плечі. «Підніміть руки. І якщо ви будете люб'язні розправити крила, майстре Лазаре, тоді ми зможемо почистити їх і зсередини». Він погодився; вони ахнули; проте купання продовжувалося.

Зрештою, жінка висушила та припудрила його. Вона підняла білу сорочку з рюшами, розрізану навпіл на спині. «Я залишила місце для твоїх крил, проте одягнути їх може бути...»

«Невелике завдання». Однак воно ковзнуло по його крилах, ідеально скотившись на місце. «Чудово. Я збрала його трохи замалим. Я взяла розмір мого старшого сина, щоб він підійшов тобі. Він теж був великим чоловіком». Вона застібнула спереду.

«Це його сорочка?» — спитав Лазар.

«О ні», — засміялася вона. «Він ніколи не носив такого гарного одягу». Вона поправила його комір. «Але тепер він мертвий».

«Що з ним сталося?»

Вона стиснула губи. «Його вбив той монстр, лорд Гугон — сам Диявол».

Вона взяла в однієї з дівчат чорні штани та дала їх йому. «Його армія напали на сільські поля, вбивши мого чоловіка, п'ятьох синів і двох дочок. Вони хоробро билися, але нам не зрівнятися з армією Гугона .

«Чому він їх убив?»

«Бо він монстр. Але досить про це — те, що зроблено , те й зроблено». Вона дала йому пару чорних чобіт. «А тепер взуй їх». Вона повернулася до столу і разом зі своїми служницями збрала свої речі.

Повернувшись спиною до Лазаря, вона сказала: «Ми помили тебе з милом і водою, змили з тебе кров і намастили тебе мазями. Це все, що ми могли зробити».

Наповнюючи піднос, вона наказала одній із дів: «І принеси ті шкури».

«Так, мамо».

Вона глибоко вдихнула, як огрядна жінка , і гукнула до нього: «Ні, майстре Лазаре, ви не літаючий ».

«Я такий», — наполягав Лазар.

Вона повернулася й дослідила його очі. Потім поклала руки на стегна й захоплено посміхнулася . «Ні. Тепер ти такий же стрункий, як літаючий принц. І мій лорд мав би бути тобою цілком захоплений, як і я». Лазар вклонився й посміхнувся.

«Ну, дівчата, давайте все зберемо. Ми вже готові». Жінка віднесла свою тацю до дверей і постукала.

Лазар гукнув їй услід: «Я ваш боржник. Дякую».

«Ні, це не так, майстре Лазаре. Минуло два сезони відтоді, як я востаннє була матір'ю для своїх хлопчиків. І тільки овдовіла мати може цінувати такі моменти». Вона слабо посміхнулася й подивилася на підлогу, можливо, крадькома помічаючи минулі сезони. Однак двері відчинилися, і вартовий дозволив їм пройти. «Прощавайте, майстре Лазаре», — гукнула вона у відповідь, коли її три обтяжені служниці тягнулися за нею.

«Так, мамо», – відповів Лазар, все ще посміхаючись і махаючи рукою, як маленький хлопчик, навіть коли двері клацнули, зачинивши їх.

Нарешті Лазар обійшов стіл, опустивши голову та склавши руки за спиною, і почав крокувати всередину. подоба задумливого крилатого вельможі. Раз по раз він обережно поглядав на стіни, смикаючи вухами, можливо, підсвідомо намагаючись розпізнати той видатний звук настання пекла, який іноді позначався тим, що могло здатися гудінням безлічі сарани.

За своє дуже коротке перебування він швидко зненавидів стіни, натомість прагнучи альтернативної безпеки відкритого простору — вічного неба. І, хоча перебував під захистом лорда

Шановний гість, Лазар залишався в'язнем ще вищого правителя. Він поринув у світло свічок — у глибокі роздуми — повністю усвідомлюючи, що не може ризикнути вийти з кімнати, оскільки вже над землею панував денний світ, а палюче сонце слугувало йому головним охоронцем.

Однак, тим часом, у безпеці від пекельної колісниці небес, його гризли більш нагальні турботи. По-перше, як він пояснить лорду Д'Альскорту, або будь-якому богобоязливому християнину, що він повністю створений для ночі, але зберігає свій образ християнина, створеного у Світлі Божому? Крім того, він міг лише молитися, щоб якесь завдання, яке приготував для нього лорд Д'Альскорт, не було гріховним вчинком і не вимагало денного світла. Якщо завдання таке просте, то, коли його буде виконано, він... можливо, знову буде в дорозі до Канчелло, щоб забрати брата Сальвітіно та виконати його обіцянку допомогти закрити Ворота.

Однак, з порожнього шлунка, що лежав порожній, як випатрана гробниця, виривався голодний крик. Він повернувся до дверей, шукаючи носом повітря. Спочатку слабкий запах, але він посилювався настільки, що підтвердив аромат смаженої свинини. Голоси луною проносилися зовнішнім коридором. Двері розчинилися.

У ряд вишикувалися слуги, кожен з яких ніс паруючу страву. Лазар притулювався спиною до стіни, коли вони зійшлися до столу, наповнюючи його срібними стравами, влаштовуючи бенкет, гідний короля. Смажена свинина та перчений павич, рибні філе, нижня телятина та смажена яловичина, запечені курячі та оленячі стейки змагалися за місце на переповненій поверхні. Варені яйця та бруски сиру прикрашали страви. Фрукти заповнювали підноси поруч із мисками, повними горіхів. Глек вина стояв роздутим. Загалом, стіл перетворився на розлогий колаж та кулінарний шедевр.

Один за одним слуги вклонилися та посміхнулися Лазарю, перш ніж вийти з кімнати. Нарешті, Худий літній слуга розставив на столі один стол. Він підняв келих і наповнив його вином.

«Буде бенкет?» — спитав Лазар.

«Справді; ваш, майстре Лазаре. Вам ще щось потрібно?» — здавався він досить веселим. Він провів рукою по всьому столу. — «Все вам подобається?»

«О, ні». Лазар похитав головою, насупився і ретельно оглянув бенкет. приголомшений його надмірністю. «Це забагато. Я помру. Невже я маю з'їсти все це?»

«Звісно ж ні», — засміявся слуга. — «Їжте лише те, що хочете, пане Лазаре. Якщо вам це подобається, ваше місце чекає». Він жестом показав на тарілку та келих, які, здавалося, потонули.

навколишніми стравами.

Лазар підійшов до призначеного йому місця, скаржачись: «Але стільки ж. Вистачить для багатьох. Можливо, ти міг би дати й іншим поїсти, щоб не зіпсувалося».

«О, воно не зіпсується, пане Лазаре». Слуга посміхнувся і подивився на стіл.
«Ми всі будемо бенкетувати завтра заради тебе. Мій пан у гарному настрої та святкує. А коли ти наїсися, решту обіцяно всім слугам замку».

«Що він святкує?»

«Він прославляє тебе, майстре Лазаре».

«Я? Чому?»

«Ну, мені не дозволено обговорювати такі питання, навіть якщо я можу припустити його причини для цього. Майстре Лазаре, вам потрібно ще щось?»

«Я... ні. Дякую, сер», – пробурмотів він. Усміхнений слуга пішов, залишивши Лазаря молитися над своєю тарілкою.

І за мить, поцілувавши свій молитовний хрест, Лазар заповнив стіл, наповнюючи свою тарілку порціями кожної м'ясної страви. Він смакував кожну порцію — ніколи за все своє життя в абатстві не уявляв собі, що братиме участь у такому вишуканому бенкеті. Під час обіду його думки були деінде, він згадував свої катакомбні дні хлопчика — про численні рази, коли його батько стояв на сторожі біля дверей, поки він їв миски хрусткої скоринки хліба, що супроводжували ті маленькі шматочки м'яса чи сиру, які він міг вислизнути з кухні-їдальні, — з численних книг-скрипторіїв, які він таємно читав, в яких описувалися королі, лорди, замки та вигадливі бенкети, — з тих, що вискакували з ліжка та пробіралися до винного льоху, щоб застати підступного товстого ченця в найкращому настрої. Для Лазаря все це здавалося подіями лише минулих вечорів. І в зовнішньому гірко-солодкому сенсі йому здавалося, що життєрадісний дух Одіно витав навколо нього.

Тільки тоді він знайшов джерело духу біля своєї тарілки у вигляді повного келиха вина. Воно поманив його знайомими, але старими словами: «Більше не пий води, а вживай трохи вина через свій шлунок та часті недуги». Спогад про щирий сміх Одіно відлунював у його пам'яті. Він взяв чашу, ковтнув з неї та прицмокнув. Потім на його обличчі з'явилася повільна посмішка. Він перевернув чашу, випив її та зітхнув. Потім він подивився на стелю та звернувся до духу Одіно: «На смак вона краща, ніж пахне». Він налив собі ще одну чашку та відірвав павичу ніжку.

Поки тривало приватне бенкетування, Лазар постукав по глечичку, запиваючи майже кожен шматочок м'яса вином, і з кожною хвилиною його настрої ставав дедалі веселішим.

Зрештою, він ні з чого не посміявся та вступив у відкритий діалог із собою та їжею.

Лазар був п'яний.

«Тепер я розумію, чому ви так сміялися, поки були в підвалі». З широкою посмішкою він підняв жар до стелі. «Тобі, брате Одино, що єси на небесах. Написано: І ніхто, випивши старого, одразу ж бажає нового, бо каже: «Старе краще». Він знову наповнив свій келих, підняв залишки павиної ноги та покотився назад, з лавки на підлогу. Вино бризнуло на його сорочку, забарвивши її в фіолетовий колір, і келих покотився в куток кімнати. Все ще тримаючи велику барабанну паличку, він перевернувся на бік і п'яно захихотів.

Лазар пошукав свою чашку й помітив її в кутку, поруч із чимось, що здавалося пласким, гнилим пацюком. Він звернувся до пацюка: «Ти маєш поганий вигляд, друже мій; брат Клодій наступив на тебе?» Він посміхнувся та пирхнув, незграбно спираючись на одну руку. «Господарю Щуре, ти знав, що я літаюча людина?» Лазар лїниво насторожив вуха, ніби очікуючи відповіді. «Отже, ти не звертаєшся до літаючих людей?» Настала тиша. «Ну, тоді відкуси від цього», — він повернув гомілку в бік щура, — «я мушу наполягати, щоб ти щось з'їв. Ти виглядаєш трохи... худим». Він засміявся, бурмочучи нісенітниці.

Частково опанувавши себе, Лазар спробував підвестися, але знову впав. Він пробурмотів: «Ну, Пане Щуре, якщо ви хочете знати, я людина... муха... гм... літаю...» Він насилу підвівся на ноги, стогнучи: «Я не можу... встати...» Нарешті він сперся на стіл і з порожнім поглядом оглянув стіни. «Чи я... людина-муха? Людина-муха... Боже мій».

Нарешті він підвівся на ноги та спіткнувся по довгому краю столу, спираючись на нього, погойдуючись у п'яному заціпенінні. Він примружив очі та здивовано озирнувся навколо, ніби не знаючи, де він зараз перебуває. Потім його погляд зупинився на дальній стіні, де, у його глибокому сп'янінні, каміння ніби дихало — здіймалося всередину та назовні. Він підняв свою барабанну паличку та відскочив нею від стіни. «Можливо, ти зможеш оживити й цього?» Він випростався та дорікнув стіні: «Я тебе не викликав». Він справді знав, що стіна залишається нерухомою — що єдине, що дихає та здіймається, це він сам, п'яний, — проте він не зміг встояти перед спокусою імпровізованої образи, щойно вона спала йому на думку. Він пирхнув і впав на підлогу, вдивляючись у нікуди.

Раптом Лазар здригнувся, коли посилився знайомий шум — звук, схожий на те, що могло б

нагадували наближаючийся рій сарани. Він заліз під стіл, прикутившись до основи дальньої стіни, яка залишилася незмінною, навіть коли шум раптово стих. У тіні під столом він повернув голову до протилежної стіни і помітив пару босі ноги з чорними, схожими на кігті, нігтями. Гострі кінчики довгих вигнутих нігтів рівномірно лежали на кам'яній підлозі.

«Боже мій!» — прохрипів він собі під ніс, тремтячи від жаху.

«Так, дорогий літаючий чоловіче, — пролунав одночасно тихий голос багатьох жінок, — я твій дорогий Бог». Ноги обійшли стіл і опустилися під лавку, стоячи достатньо близько, щоб він міг покласти на них простягнуту руку. «Що ж мені з тобою робити, майстре Лазаре? Здається, ти не знаєш, як правильно померти.

Невже це настільки складна умова для розуміння, що тільки я маю тебе навчати?» Лазар все ще мовчав, стежив за ногами, що хаотично крокували по периметру столу, час від часу зупиняючись, перш ніж знову рухатися.

«Твій бенкет — це вітвар, що переповнений смертю. Подивись, що ти з ними зробив — безголових, безногих, випатраних та розчленованих, спалених, зварених та розірваних. Чуєш їхні крики, майстре Лазаре?»

Раптом Лазаря нудило, він схопився за живіт, але той знову й знову здіймався. «Ти їх з'їв. Чуєш їхній біль?» Охоплений судомами, він ліг.

на боці, притискаючи живіт, який, як йому здавалося, ось-ось розірветься. Потім він почув це: тихі крики, що доносилися зсередини його шлунка, — немов змішаний вереск багатьох вмираючих мишей.

«Чи знаєте ви, чому вони кричать, майстре Лазаре?»

Лазар повернувся туди, де востаннє стояли його ноги, але їх уже не було. Він відкотився назад і побачив обличчя Люцифаеля, що зависло над його обличчям, його чорні очі палали. Він лежав скам'янілий.

«Бо ти відмовився їсти хліб! Натомість ти з'їв їх!» — прогарчала вона. «Ти з'їв їхні душі, Елджо!» Вона дістала його старий ніж для зняття шкіри з гострої кістки та делікатно провела лезом по його щоці та губах. «А тепер лягай на цей стіл заради мене!»

Їжа розлетілася, а посуд з брязкотом летів по кам'яних плитах біля її ніг, поки вона прибирала зі столу широкими та розважливими змахами рук — колись елегантний та вишуканий дворянський бенкет тепер перетворився на не що інше, як нерозрізнені та огидні купи на брудній підлозі.

В одну мить вона опинилася за столом, де він востаннє бачив її ноги. «Ходімо! Лягай на стіл; ми їх воскресимо — ми дамо їм нове життя! А тепер вставай!»

Лазар тремтів під столом, дивлячись на її довгі пальці ніг з чорними нігтями.

«Вставай, пане Лазарю!»

[Кінець розділу 14]

Цей літературний твір був створений

виключно присвячений

Едгар Аллан По (1809—1849)

— Нехай його спадщина живе в кожному з нас —

~[GothicNovel.Org](https://www.gothicnovel.org)~